

Textilipar – anno

„Az első világháború alatti háborús konjunktúra után az ipar elvesztette piacainak jelentős részét. A rövid stagnálást követően fokozatosan nőtt a gyárak száma az országban. A válság alatt megtörik a fejlődés, majd 1933-tól kezdve ismét megindulnak az új alapítások, fejlesztések. Az időszakban módosult az ipar ágazati szerkezete is. A Monarchia idején szinte nem is létező magyar textilipar a 20-as években honosodik meg az országban. A beruházások közel egyharmada a textiliparba irányult. A magyar gazdaságpolitika rendkívüli erőfeszítéseket tett a pamutipar, gyapjúipar fejlesztése érdekében, elsődlegesen valutavédelmi szempontokkal indokolták a késztermék behozatal korlátozását. A fejlődő textilipar rendkívül dinamikusan növelte termelését. A szinte teljeskörű belső ellátás mellett 1928-ban 60.000.000 pengő értékű exportjával már a legtöbbet exportáló iparággá vált.”

Ezt az összefoglalót a „A két világháború közötti Magyarország gazdaságtörténete” írásban olvashatjuk (

<http://www.bibl.u-szeged.hu/ha/gazd/gazdasag/>)

S, hogy a fenti fejlődést és cégalapítási hullámot mi is igazoljuk, a következőkben közzétesszük néhány textilipari vállalat számlájának a fejlécét.

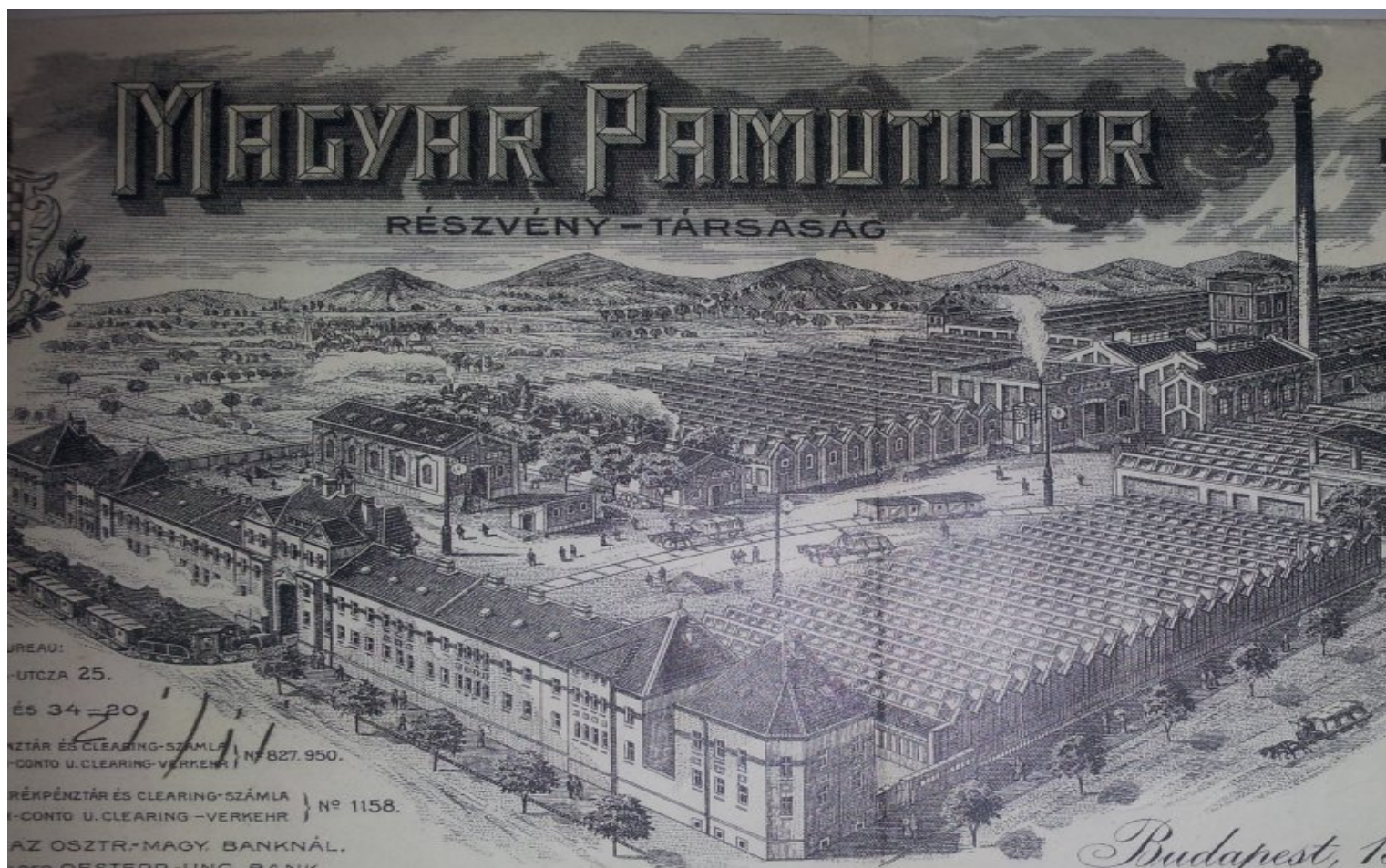
Freudiger Mózes és fiai gyár számlája 1920-ban kelt. Talán még az első világháború hatása, hogy a fejlécében katonai kórházak és intézetek számára kínál teljes ágy- fehér- és ruhaneműt, ez mellett kínálja portékáit szállodáknak, internátusoknak, sanatorimoknak, elmeorvosintézeteknek, munkás tanonc-otthonoknak.

Guttman és Fekete Kötött- szövött és tricotáruk nagykereskedése 1923-ban Budapesten a – mai is régi fényében pompázó - Anker- palotában volt. A különleges divatoskötött női kabátok, téli, nyári sportruházat mellett saját gyártású harisnyákat és keztyűket is forgalmazott.

Óbudai Fehérítő-Festő és Impregnáló Gyár R.T. számlájának fejlécén található épületek már csak a grafikáról csodálható meg Budapesten a III. kerületben a Bécsi út 267 alatt. A háttérben a budai hegyek elnyelték a vélhetően nem környezetbarát technológia füstjét.

Magyar Pamutipar Részvény-társaság – újpesten kiterjedt területen és sok munkást foglalkoztatva termelt. A számla fejléce azt is elárulta, hogy a gyáron belül külön vasút szállította az alapanyagokat és a késztermékeket a hatalmas csarnokokba.

Reich Adolf Fiai Zsinór-, gomb és Paszomány Gyár számlája már 1925-ből származik. A Váci-út 173 alatt volt, de belvárosi irodával és raktárral is rendelkezett. Az egykori gyár helyén ma beépítésre váró üres telek áll.

HUBERTUS

**KÖTÖTT
SZÖVÖTT**

ári lerakat és RÉSZE
ROSENFELD VER
BUDAPEST
V. Árzaébet Dr 3. féle
TELEFON: 124-61

Békéscsaba

GYAPJÚÁRÚ KÜLÖNLEGESSÉGEK A LEGFINOMABB KÖTÖTT ÁRÚKBÓL
VADÁSZ, ÉS SPORT CZIKKEK, GYERMEKKABÁTOK ÉS NŐI KABÁTOK
TEVESZŐR VADÁSZKABÁTOK GYERMEK SWEATEREK BEN ELSŐRANGÚ
VERSENYKÉPESSÉG.

M. KIR. POSTATAKARÉKPÉNZTÁRSZÁMLA 27981.

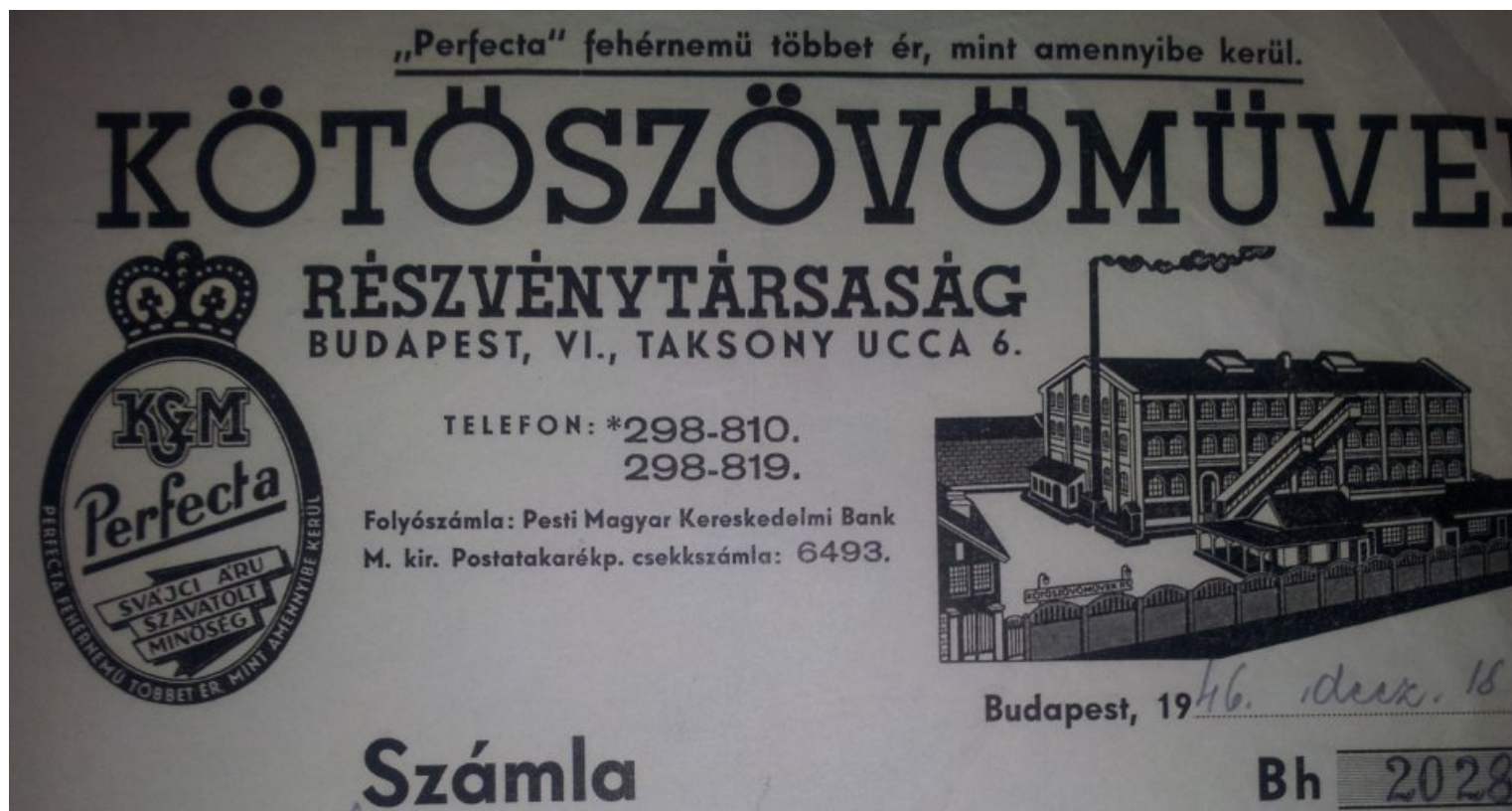
HUBERTUS Kötött és Szövöttárúgyár Részvény-Társaság Békéscsabán 1929-ben kiállított díszes fejlécű számlájáról láthatjuk, hogy gyapjúárú különlegességeket kínált a legfinomabb kötött árukból. A számla grafikája arra utal, hogy az alapanyagot Erdélyből, a havasi pásztoroktól vásárolták.

Goldberger Sámuel és Fiai Részvénytársaság számlája nélkül nem lehetne kellő képet kapni a magyar textilipar múltjáról. Az 1929-ben kelt számla fejlécéből sejthetők a céghez tartozó gyárak és üzemek tényleges méretei.

A textilipar magával hozta a kapcsolódó vállalkozások fejlődését is Ilyen volt a **Singer Varrógép Részvénytársaság**. Az 1930-ban kelt számla érdekessége a villanyáram használatára való buzdítás: Varrjon villannyal!

S ha a számlák sorát az első világháborúra való utalással kezdtük, akkor zárjuk a sort két – az eddigiekhez viszonyítva szinte modern grafikát, nyomdatechnikát bemutató - számlával, amelyek a második világháborút követően, 1946-ból származnak. „Perfecta” fehérnemű többet ér, mint amennyibe kerül szlogennel hirdeti magát a **Kötőszövőművek Részvénytársaság**.

Időutazásunk utolsó darabja a **Selyem- és Gyapjuárugyár R.-T.** számlája, amely ismét (már csak c-vel, s nem cz-vel írott) a

Váci útra kalauzol bennünket. A fotó minőségű épület baloldali szárnyára ma is rá lehet ismerni, csak ma már sok kisebb vállalkozásnak ad otthont az épület.

Végezetül pedig 1898 és 2013 évekre vonatkozó összehasonlító adatokat mutatunk be a magyar gazdaságtörténet nagy szerzőpárosának - Berend T. Iván-Ránki György - A magyar gazdaság száz éve. (Bp., 1972) c. könyvéből.

Munkáslétszám: 1898: 13.742 fő 1913: 46.380 fő

Ez az összes ágazat %-ában nézve: 1898: 4,6 % 1913: 8,7 %

Termelési érték 1000 Koronában: 1898: 53.473 1913: 208.629

Ez az összes ágazat %-ában nézve: 1898: 3,6 % 1913: 6,3 %